Šlebinger, Janko (Š.). Koledarček Učiteljskega doma v Celovcu za leto 1914. 1914, Ljubljanski zvon

dramatizacija Finžgarjevega romana „Pod svobodnim solncem" imela „silno moč narodne misli in zavesti". Milan Pugelj se je pač sam nekoč vozil „Sredi izgubljenih" in nam je zato mogel nazorno naslikati prizor, ko se nam v železniškem kupeju razkrivajo viri in znaki in cilji našega renegatstva. S pripovedniško vnemo nam kliče F. S. Šegula: „Kdor more, naj se vrne v domače kraje z vsem, kar ima, z dušo in s telesom!" *Dr. Fr. Ilešič.*

„Branibor" slovenski mladini 1914. II. letnik. Izdal in založil „Branibor" v Ljubljani. Uredil Rasto P. 16⁰ 54 str. + beležnica in oglasi. Cena 20 v.

Skromen po obsegu, bogat po vsebini je ta spretno urejen koledarček, ki ga je obrambno društvo „Branibor" poklonilo naši mladini. Med sotrudniki čitamo Župančiča („Zeleni Juri"), Golarja, Meška („Več navdušenosti!"), Bega, Pustoslemška, Trstenjaka („V varčnosti je moč naroda"), ki so ga opremili s primernimi prispevki v vezani in nevezani besedi. Naj širi in krepi ob naših mejah narodno zavest, da „srečno, veselo sêlo bo naše".

Koledarček Učiteljskega doma v Celovcu za leto 1914. I. letnik. Izdalo in založilo društvo „Učiteljski dom" v Celovcu. 1913. 8⁰. 94 str. Broš. 70 v.

Pred dobrimi desetimi leti so rodoljubi, med njimi pokojni prof. Apih, osnovali v Celovcu društvo „Učiteljski dom", ki ima namen po znanem Einspielerjevem geslu: Vse za vero, dom, cesarja, podpirati mladino, ki se pripravlja za učiteljski stan, nadzorovati jo, priskrbeti ji potrebnega stanovanja in ji zgraditi potrebni dom. Skromna sredstva ne zadoščajo, da bi se uresničil glavni namen; z njimi more društvo sedaj le podpirati slovenske koroške učiteljiščnike. Nov vir dohodkov naj postane „Koledarček", ki naj bo zrcalo koroškega šolstva. „Knjižica bodi vzgojiteljica krepkega, žilavega rodu, naš almanah bodi slika koroškega življenja, naših vzorov in bojev, goji naj ljubezen do domače zemlje, bodi pa tudi glavna priča, da je še v slavnem Korotanu rod, ki hoče živeti!" (92) — Ks. Meško in Ferdo Plemič sta prispevala leposlovne črtice z zdravo tendenco; krepko je očrtan Andrej Einspieler kot slovenski šolnik. Kompoljski kliče staršem, da delajo v lastno in otrokovo korist, ako mu zbujajo veselje in ljubezen do rodnega doma, do materinega jezika. Prof. dr. M. Potočnik govori o najžalostnejšem poglavju narodnega življenja koroških Slovencev, o njih šolstvu. „Ljudska šola v Korotanu ni vzgojevalna, zato ker vsaja nežni mladini sovraštvo in zaničevanje do lastnega jezika." — Iz zapiskov slovenskega koroškega učitelja „Prof. Apihu v spomin" odseva otroška ljubezen in redka hvaležnost do obožavanega učitelja in rodoljuba. *Š.*

Mariborski Slovenski koledar za leto 1914. Letnik II. Založil Vilko Weixl, trgovec v Mariboru. 8⁰. 88 str. Cena 50 v.

Poleg koledarskega dela je v knjigi mnogo poučne vsebine. Jos. Vuga je napisal pregleden članek „Balkan in Jugoslovani", ki kaže pravilno shvačanje jugoslovanske prošlosti in dobro razsvetljuje današnje jugoslovanske probleme. Isti pisatelj je prevel povest Lazarja Lazarjevića „Stana". Dr. Bruno Weixl, ki je bil lani kot zdravnik nekaj časa v Nišu, poroča o „Pol letu med ranjenimi brati". Ostali članki izveščajo o mariborskih društvih in narodnih podjetjih, ali so nekrologi zaslužnih štajerskih Slovencev (Lj. Furlani, dr. K. Glaser, Ivan Koprivnik, Fr. Robič). En članek je posvečen „Slov. socialni demokraciji", drug pa „Narodni delavski organizaciji in Narodno-socialni zvezi" — dasi koledar hvali tudi prvo, stoji vendar s svojimi simpatijami na strani druge. *Dr. Fr. Ilešič.*

dlib.si Digitalna knjižnica Slovenije